

ANI YAŞADANLAR...

İlqar Cəfərov AZƏRTAC-in baş fotomüxbiri, Əməkdar mədəniyyət işçisidir. Gəncədə doğulub böyüyüb. Kənd təsərrüfatı sahəsində çalışan ziyalı valideynləri on yaşındə ona "Sməna-8" fotoaparətini hədiyyə edir. Fotoqrafiya ilə həvəskar məşğul olan oğlumun, qonşuların məsləhəti ilə foto çəkməyi, şəkillər çə etməyi öyrənir. Tədqiqat ətrafında gərdiyü maraqlı məqamları özü çəkməyə başlayır. 1990-cı ildə Moskva'da SSRİ Jurnalistlər İttifaqının fotomüxbirlik fakültəsini bitirir. AZƏRINFORM-un (indiki AZƏRTAC) fotoredaksiyasında işləməyə başlayır. Ötən günləri belə xatırlayır: "Məni həmişə daha çox hərəkətli, dinamik məqamlar cəlb edib, imdanda və gündükdə həyatda rastlaşdığım müxtəlif hadisələri ilə hərəkətli anı fotoda əbədləşdirmək istəmişəm.

Ötən əsrin 90-cı illərindən başlayaraq dəfələrlə cəbhə bölgələrində müharibənin törətdiyi faciələrin şahidiyim. Bu mövzuda çəkdiyim şəkillər bir çox kitab və fotoalbomlarda çap edilib. 2003-cü ildə M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli

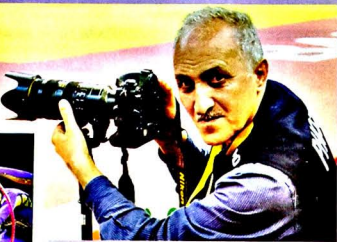

Gimnastik element

Kitabxanasında Qarabağ mövzusunda "Bir qəlbin harayı" adlanan fərdi sargım baş tutub. 2005-cü ildə Bakıda Bədii Gimnastika üzrə Dünya Çempionatı çərçivəsində Heydər Əliyev adına İdman-Konsert Kompleksində "Paralimpiya anları", 2010-cu ildə isə Vaxta Samadova adına sargı salomonunda "Pekin Paralimpiya oyunları" adlı fotosargılarım keçirilib.

1992-ci ilin fevralında ilk ezamiyyəyə - Füzuli, Şuşa və Laçın rayonlarına gətdim. Bakıya qayıdib fotomaterialləri redaksiyaya

təhvil verdim və darhal da Ağdama getməli oldum. Artıq Xocalı faciəsi baş vermişdir. Hadisələri canlı görmək, tanımaq hələ salınımsız cəsədləri ləntə almaq heç də asan deyildir. Daşqına gəlirdim, bəzən özümü qışqırmaqdan, ağlamaqdan qətiyyətlə saxlayırdım. Ermanilər körpələri, qadınları və ocaqları vəhşicəsinə qətlə yetirmiş, hər birinin də cəsədini qəddarcasına tanımaq vəziyyəte salmışdılar. Bu günə kimi o hadisələrin təsirinə çıxa bilmirəm. Başa düşürdüm ki, nə qədər ağır olsada bu vəhşiliklər çəkiləməlidir ki, dünya xəbərdir. 1992-ci ildə hakimiyyətdə hərcmərclərlik, qarşıdurmalar olduğundan bəzən

şəkil çəkməyə də imkan verilmirdi. Amma peşəkərlük marağı və ən əsası vətəndaşlıq borcu bütün qadağaları üstələyirdi.

"Həmin günlər Ağdamdan ağır yaralıları birgə qatarla Bakıya gəlirdim. Vəğzəldə düşünəndə gördüm ki, çoxlu tacili yardım maşını dayanıb. Bu zaman vəğzəldəki səlahiyyətli adedilər ki, şəkil çəkmək qəti qadağandır, əks halda, fotoaparətləriniz silinəcək alınacaq... Gördüm yox, ağır bu anları çəkməsam, vicdanım rahat olmaz. Dəbdim yaxınlaşdıqki hasanın üstünə və başladım gəzincə çəkməyə. Qarabağ müharibəsi mövzusunda çəkdiyim fotolar yerli mətbuatla yanaşı xarici mətbuat sahifələrində də yer alırdı."

Xocalının ardınca İlqar Cəfərov işğal olunmuş digər rayonlara ezam olunur və yəna eyni mənzərələr... Deyir, onu bu yerlərdə ən çox təsirəndirən körpə uşaqların gələcək taleyi və yaşlı insanların gözlərindəki ümidsizlik olub.

İlqar Cəfərov 2004-cü ildən başlayaraq Paralimpiya idman oyunlarında fotomüxbir kimi iştirak edib. 2014-cü ildə Soçi Qış

Olimpiya Oyunlarında, 2016-cı ildə isə Braziliya Yay Olimpiya və Paralimpiya oyunlarında çalışaraq idmanın müxtəlif maraqlı anlarını fotoaparətin yaddaşına köçürüb. Bu müddət ərzində dünyanın müxtəlif ölkələrində beynəlxalq foto müsabiqələrdə iştirak edib. Qazandıqı mükafatların sayı yüzü ötürüb ki, bunların 74-ü Beynəlxalq Foto Sanəti Federasiyasının (FIAP) keçirdiyi müsabiqələrdən, festivallardan və sargılardan əldə edilib. Dünyanın 50-yə yaxın ölkəsində keçirilən foto müsabiqələrdə mükafatları qazanıb. 2015 və 2017-ci illərin yekunlarına gərə fotojurnalistika jənnətinə adı Amerika Fotoqrafiya Cəmiyyətinin "Fotoqrafiyada kim kimdir" adlı illik məcəmüsində yer alıb. 2010-cu ildə Azərbaycan Fotoqraflar Birliyi tərəfindən "İlin fotoqrafı", 2015-cü ildə isə "İlin press fotoqrafı" ödüllərini alıb. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə 2010-cu ildə "Əməkdar mədəniyyət işçisi" fəxri adına layiq görülmüş. Beynəlxalq Fotoqrafiya sahəsində əldə etdiyi uğurlarına görə 2016 və 2017-ci illərdə Beynəlxalq Foto Sanəti Federasiyasının "Rəssam" və "Mükəmməl rəssam" dərəcələrinə sahiblənib. Bu ilin sonunda kimi həmin təşkilatın üçüncü fəxri adına almağa namizəddir.

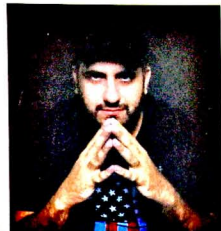
2018-ci ildən etibarən isə "Gilavar" Azərbaycan Foto Klubunun sərəncamındadır. Və FIAP himayəçiliyi ilə keçirilən beynəlxalq foto müsabiqələrdə münəsil kimi də çıxış edir.

Təcürbəli fotoqraf son hadisələrlə bağlı deyir: "Bu günlərdə dünyamız əhvalını dəyişdirən pandemiya dövründə kəçilişlərim Bakının insanlardan bəşləmiş küçələrində olub, hənsi ki, qeyri-adi hisslər doğurur. Əminəm ki, bu qısa müddətli fəsilə həyatı yeni rəksəndən çəkmək imkanı verəcək, yeni mövzular üçün zəmin yaradacaq..."

Karim Abbasov 1991-ci ildə Bakıda anadan olub. 2014-cü ildən fotoqrafiya sahəsində çalışır. Daha çox street (küçə) fotoqrafiyasına üstünlük verir və bu sahə üzrə ixtisaslaşmış.

Bir çox yertə və beynəlxalq yarışların qalibi və mükafatçısıdır. İspaniya, Türkiyə, Rusiya, Hindistan, Çin, Rumıniya, Macarıstan, Monteneqro, Serbiya, Ukrayna, Makedoniya, İran, Ekvador və s. ölkələrin keçirdiyi müsabiqələrdə uğurlar qazanıb. 2019-cu ildə Beynəlxalq Fotoqrafiya Sanəti Federasiyasının (FIAP) rəssamı fəxri adına layiq görülmüş. Bir neçə jurnal və kataloqlarda foto çəkilir.

İstedadlı fotoqraf son hadisələr və peşə fəaliyyəti barədə deyir: "Bəliyinmiş kimi, koronavirus adı bala dünyanı cənginə alıb. Vatanımız Azərbaycan da digər ölkələrlə birgə sözügedən virusdan əziyyət çəkir, onunla mübarizə aparır. Pandemiya dövründə biz fotoqrafların da üzünə müəyyən vəzifə və məsuliyyət düşür. Mən hazırda "Primetrime. Az" saytında fotomüxbir olaraq fəaliyyət göstərirəm. Təmsil etdiyim sayt bəhrə istehsal etdiyi üçün, mən də hadisələrin mərkəzinə olmağa, fotolarını operativ çatdırmağa çalışıram. Ən qızgın nöqtələrdə işləyir, çəkdiyim fotolarla insanları maraqlandırmaya çalışıram. Koronavirusun fəsadları barədə biz də kameranın gözü ilə axtarıba baxır, bəlkə də başqaların görə bilmədiyini görürük. Əslində bunu həm də bir vətəndaşlıq borcu hesab edirik. Foto Xəbər - mənim öncüllüyümdür! Foto Xəbər - mənim işimin prioriteti, günün məbzidir!"

"Gilavar" Azərbaycan Foto Klubunun üzvü olan Karim Abbasov Fransanın Arkaşon şəhərində "Sargıbaçan günləri" çərçivəsində keçirilən sargıbaçan fotolar çəkmək yeganə fotoqrafdır. Gənciyinə bəxməyərəq, ölkəmizdə keçirilən ilk mötəbər tədbirlərdən birini - Bakı-2015 I Avropa Oyunlarını iqləndirən. Ardından 2017-ci ildə baş tutan IV İslam Həmrəyliyi Oyunları, daha sonra "Formula 1" üzrə Azərbaycan Qran Prisi, Bakı 2019 XV Avropa Gəncər Yay Olimpiya Festivalı çəkdüyü böyük və məsuliyyətli işlərindən olub. Karim Abbasovun fəxri Əməkdar artist və naşir Bəhrəm Bağırzadənin "Baku architecture 2003-2015", "Мечри Шехер: здесь найдь дом - крепость", "Baku uşaqlar üçün", "Baku для детей", "189 школа низки", "Дети Баку", "Мечты сбываются", "Baku" və "Baku" kitablarında yer alıb. ◆

13

İlah Fətəliyev

